

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát - oblastní pracoviště Brno

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Střelice, okres Brno - venkov

Komenského 2/585, 664 47 Střelice

Identifikátor školy: 600 110 508

Termín konání orientační inspekce: 8. - 10. leden 2002

Čj.	122 36/02 - 5129
Signatura	ol3cv102

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Střelice, okres Brno - venkov je zálohovou organizací bez právní subjektivity. Výuka na obou stupních ZŠ se řídí vzdělávacím programem Základní škola čj. 16 847/96-2. Podle rozhodnutí ŠÚ Brno – venkov čj. 242/99 ze dne 22. 1. 1999 je povolená kapacita 380 žáků. Ve Výkazu o ZŠ V 3 – 01 je uvedeno ke dni 30. 9. 2001 434 žáků, ke dni inspekce navštívuje školu 435 žáků. Kapacita školy je překročena o 55 žáků. Ředitel školy o zvýšení kapacity prostřednictvím zřizovatele nežádal. Ve školním roce 2001/2002 má škola celkem 19 tříd, z toho 9 na prvním a 10 na druhém stupni. Součástí školy je i školní družina a školní jídelna, které nebyly předmětem orientační inspekce.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Průběh a výsledky vzdělávání byly hodnoceny na základě hospitační činnosti provedené na I. stupni v předmětech český jazyk, matematika a prvouka, na II. stupni v předmětech český jazyk, matematika, fyzika a přírodopis. ČŠI sledovala oblast plánování a přípravy výuky, personální, materiální a psychohygienické podmínky, organizaci, způsob hodnocení a motivace žáků, vzájemnou interakci a komunikaci.

První stupeň

Týdenní počet vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících i časová dotace hodin vyučovaných předmětů odpovídaly učebnímu plánu realizovaného vzdělávacího programu. Dlouhodobé plánování učiva pro všechny předměty a ročníky je podloženo časově-tematickými plány učiva různé formální úrovně. Učivo zařazené v tematickém plánu pro prvouku 3. ročníku vychází z obsahu učiva používané učebnice. V učivu českého jazyka pro 4. a 5. ročník není začleněna jeho specifická složka psaní. Bezprostřední, odpovědná příprava učitelů na výuku vycházela především z jejich pedagogických zkušeností a individuálních potřeb žáků. Učitelé si kladli reálné vzdělávací cíle, které vycházely z tématu probíraného učiva a které se dařilo v průběhu vyučovacích hodin plnit. V některých případech však nebyla jejich formulace volena přesně s ohledem na činnosti žáků ve vyučování.

Dvě vyučující na I. stupni ZŠ nespĺňují požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Tato skutečnost neměla negativní dopad na věcnou či odbornou stránku výuky, ale v jednom případě se částečně odrazila metodické stránce vyučovacího procesu. Prostorové podmínky pro výuku jsou velmi dobré. Vybavení školy funkčním školním nábytkem je na běžné úrovni. Standardní úroveň vykazuje také vybavení učebními pomůckami. Některé pomůcky k zajištění názornosti probíraného učiva si učitelé zhotovují sami. Nové modernější pomůcky jsou pořizovány v závislosti na finančních možnostech školy. Audiovizuální a didaktická technika je ve třídách k dispozici ojediněle a v hospitovaných hodinách nebyla využita. Ve vyučování pracovali žáci se schválenými učebnicemi, pracovními sešity a nakopírovanými pracovními listy k procvičení učiva. Využívání drobných manipulativních pomůcek se objevilo jen u mladších žáků (různé kartičky, písmenka). V rámci vytváření podmínek pro dodržování psychohygienických zásad se zkrácení některých přestávek v průběhu vyučování nejeví jako vhodné řešení. Tato skutečnost má být kompenzována častým zařazováním relaxačních chviliek ve vyučování, což nerespektují všichni učitelé. Zatímco v některých hospitovaných hodinách byla relaxace různými formami vhodně a účelně zařazena, v jiných byla zcela opomenuta.

Struktura hospitovaných vyučovacích hodin odpovídala ve většině případů stanoveným

výukovým cílům. Činnostní pojetí vyučování, v němž měli žáci příležitost aktivně se podílet na vlastním vzdělávání, samostatně se projevovat, získávat nové vědomosti vlastní činností, bylo ve sledovaných hodinách realizováno v menší míře. Prostor pro skupinové činnosti, které by žáky motivovaly a zároveň je podněcovaly k větší aktivitě, k samostatné, tvořivé práci a k osvojování sociálních kompetencí, byl žákům poskytnut pouze v některých vyučovacích hodinách. Aplikace tradičních frontálních metod a forem práce vedla sice ke splnění daného vzdělávacího cíle, ale ne vždy s potřebnou efektivitou výuky. Většina žáků uměla dobře pracovat podle jasných a srozumitelných pokynů vyučujících a získané vědomosti aplikovat při řešení zadávaných úkolů. Přestože v úrovni vědomostí žáků byly pozorovány rozdíly, nebyly požadavky na žáky diferencovány s ohledem na jejich individuální schopnosti a dovednosti. Tempo výuky bylo pomalejší, bylo přizpůsobováno spíše průměrným žákům. Individuální práce s žáky se specifickými poruchami učení nebyla v hospitovaných hodinách pozorována.

Vstupní motivace byla využívána v menší míře, většinou byla nahrazena sdělením cíle a průběhu vyučovací hodiny, v některých hodinách zcela chyběla. Prostřednictvím průběžné motivace, která byla uplatňována různými formami, se dařilo většinu žáků aktivizovat k požadovaným pracovním výkonům. Průběžné pozitivní hodnocení výkonu žáků bylo objektivní, ale méně často využívané (i když si žáci pochvalu mnohdy zasluhovali). Práce s chybou nebyla vždy efektivně využita. Absence sebehodnocení a sebereflexe, jen ojediněle zařazené vzájemné hodnocení úrovně čtení, kterou dokázali žáci objektivně posoudit, neposkytovalo učitelům možnost zpětné vazby o úrovni výuky. Závěrečné hodnocení, pokud bylo provedeno, vyznělo většinou formálně, nesplňovalo požadovaný účel, protože bylo neadresné a nekonkrétní.

Ve většině hospitovaných hodin bylo možno pozorovat tolerantní a přátelský přístup vyučujících k žákům a celkově vstřícnou atmosféru během vyučování. Učitelé měli ve třídě dominantní postavení, v komunikaci převažoval jejich verbální projev. V průběhu výuky byl žákům poskytován celkově malý prostor pro jejich slovní vyjádření, a tím i rozvíjení jejich komunikativních dovedností a souvislého mluvního projevu. Prostor pro vzájemnou komunikaci a interakci měli žáci vytvořen v rámci realizované skupinové práce. Na správný mluvní projev a kultivovanost jazykového projevu žáků nebylo ze strany vyučujících dbáno vždy s potřebnou důsledností.

Plánování a příprava výuky vykazovaly velmi dobrou úroveň. Materiální a psychohygienické podmínky jsou průměrné. Účelnost organizace výuky, vhodnost a efektivita použitých metod a forem práce, stejně jako motivace, způsob hodnocení, komunikace a interakce je hodnocena jako průměrná.

Celkově jsou zjištěná pozitiva a negativa v rovnováze, výuka na prvním stupni je hodnocena jako průměrná.

Druhý stupeň

Plánování a příprava výuky, personální, materiální a psychohygienické podmínky jsou hodnoceny souhrnně za všechny hospitované předměty, organizace, metody a formy výuky, hodnocení a motivace, interakce a komunikace zvláště za jednotlivé předměty sledované na druhém stupni.

Plánování a příprava

Dotace hodin sledovaných předmětů odpovídaly schváleným učebním dokumentům, učební

osnovy byly v době konání inspekce plněny. Pro jednotlivé předměty jsou vypracovány rámcové tematické plány různé formální úrovně. Při plánování předmětu přírodopis je opomíjen rozvoj praktických dovedností žáků formou laboratorních prací. Ty nebyly ve šk. roce 2000/01 konány nejsou uvedeny v tematických plánech pro šk. rok 2001/02. Bezprostřední příprava učitelů byla pečlivá po stránce materiálního zajištění výuky, v některých hodinách však nebyla důsledně promyšlená, což se projevilo v nerovnoměrném časovém rozložení činností žáků. Reálné a dosažitelné výukové cíle respektovaly návaznost učiva, většinou byly vyjádřeny formou učebních požadavků, nebo byly vyučujícími zaměněny s tématem hodiny, jen v několika případech zohledňovaly výstupní znalosti a dovednosti žáků.

Plánování a příprava výuky v jednotlivých předmětech i celkově je velmi dobrá.

Podmínky výuky

Všichni učitelé, až na jednu vyučující českého jazyka, která má vzdělání pro jiný stupeň školy, splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti požadované právní normou. Materiální podmínky pro výuku sledovaných předmětů jsou standardní, v přírodovědných předmětech neumožňují v plné míře zajistit názornost výuky, např. chybí modely a nástěnné obrazy. Velmi omezené je i vybavení didaktickou a audiovizuální technikou. Pomůcky jsou většinou zastaralé, stejně jako fond žákovské knihovny, jejich doplňování je závislé na finančních možnostech školy. Učitelé si zhotovují některé jednoduché pomůcky a podpůrné materiály pro výuku sami. Prostorné kmenové učebny jsou esteticky upravené, postrádají však motivující prvky pro výuku většiny předmětů. Pro fyziku a přírodopis jsou využívány učebny vytvářející podnětné prostředí, účelně vybavené k demonstračním a žákovským pokusům. Psychohygienické zásady nebyly plně respektovány tam, kde převládaly jednotvárné činnosti. V žádné z hodin nebyly zařazovány relaxační chvíle, které by zohledňovaly krácené přestávky.

Materiální a psychohygienické podmínky výuky jsou celkově průměrné.

Český jazyk

Ve sledovaných hodinách převládaly frontální metody výuky, kdy všichni žáci plnili stejné úkoly. V menší míře byla zařazována samostatná a skupinová práce žáků se zadanými diferencovanými úkoly. Všechny skupiny se vzhledem k nedostatku času nedostaly k přednesení svých závěrů, scházela tak zpětná vazba pro učitele i žáky o míře pochopení a zvládnutí učiva. Ve většině hodin převažoval výklad vyučujících, jen někdy za aktivní spoluúčasti žáků. Převládalo pasivní předávání informací směrem od učitelů k žákům. V některých hodinách byly účelně využity učebnice, čítanky a nakopírované materiály, případně další zdroje informací, a to většinou k procvičení učiva. Rozbor literárních ukázek prováděl samotný vyučující, žákům tak byly předkládány hotové informace.

Převážně nevýrazná vstupní motivace spočívala většinou ve sdělení tématu či průběhu hodiny. Vhodně zařazenými literárními ukázkami, poslechem, žákovskými referáty a aktualizací se dařilo vzbudit zájem žáků o výuku. Motivační účinek mělo v některých hodinách i využití mezipředmětových vztahů a pozitivního hodnocení. Opakování mělo návaznost na probíranou látku, probíhalo na začátku i v průběhu hodin. Případná klasifikace byla objektivní a spravedlivá, nerespektovala však vždy individuální dispozice žáků, zvláště žáků se specifickými poruchami učení. Závěrečné opakování, shrnutí učiva a hodnocení se vyskytlo jen sporadicky, stejně jako vzájemné hodnocení a sebehodnocení žáků.

Stanovená pravidla jednání žáci akceptovali, chovali se slušně a ukázněně. Jen v menší části hodin se je dařilo aktivizovat a zapojit do výuky. Většinou byli pasivní, na otázky odpovídali heslovitě, popřípadě doplňovali výpovědi vyučujících. V některých hodinách téměř neměli

prostor pro vyjádření svých názorů a myšlenek. Jejich souvislému vyjadřování byla věnována pozornost většinou jen při prezentaci referátu, kdy žáci většinou prokázali schopnost souvisle a plynule reprodukovat připravený text a přečíst ukázkou. Vyučující nevytvořili dostatek prostoru pro diskusi a vzájemnou interakci žáků.

Kvalita výuky českého jazyka a literatury byla v jednotlivých sledovaných jevech průměrná. Celkově je kvalita výuky průměrná.

Matematika

Organizační pokyny byly jasné, srozumitelné a přiměřené věku žáků. Použité formy a metody práce byly převážně orientovány na průměrného žáka, převažovaly frontální činnosti a řízený rozhovor. Pro názornost v geometrii bylo vhodně využito didaktické techniky. Vyučující zadávali žákům příklady zaměřené na rozvoj paměti, jen ojediněle na rozvíjení logického úsudku. Učebnice využívali žáci jako zdroj příkladů k procvičování, v menší míře byli vedeni k samostatné práci a aktivnímu učení. Učivo bylo interpretováno věcně a odborně správně. Žáci prokazovali dovednosti při práci s tabulkami a kalkulátory a velmi dobrou úroveň rýsování v geometrii.

Vstupní motivace byla ve většině hodin nahrazena pouze informací o tématu hodiny. Mezipředmětové vztahy byly využity vhodně ve vztahu k fyzice. Opakování navazovalo na již probrané učivo. Při řešení úkolů byla žákům poskytována pomoc, nedostatky a chyby v jejich práci však byly vyučujícími jen ojediněle využívány k prodlouženému výkladu, nebo k individuální práci se žákem. V závěru sledovaných hodin učitelé neprováděli zhodnocení žakovských výkonů. Vedení žáků k sebehodnocení a sebereflexi nebylo zaznamenáno.

Dohodnutá pravidla jednání byla oboustranně akceptována, osobnost žáka byla učiteli respektována. Žáci se dotazovali velmi zřídka, jejich komunikativní dovednosti byly rozvíjeny jen částečně. Prostor pro diskusi nebyl vyučujícími vytvářen. Žáci nebyli důsledně vedeni k samostatnému formulování problémů, k popisu prováděných početních operací a k uvědomělé komunikaci se spolužáky.

Organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace byly na průměrné úrovni.

Kvalita výuky v matematice byla celkově průměrná.

Přírodovědné předměty – fyzika, přírodopis

Organizace, metody a formy výuky naplňovaly činnostní pojetí vzdělávacího programu, kdy žáci vlastní činností získávali poznatky nové, či prakticky ověřovali poznatky získané, v menší části sledovaných hodin. Učitelé většinou nevytvářeli dostatečný prostor pro individuální potřeby a schopnosti žáků, frontální výuka bez diferenciací nezohledňovala ani žáky se specifickými poruchami učení. Vždy srozumitelný a v závislosti na materiálním vybavení názorný výklad doplňovali učitelé kontrolními otázkami rozvíjejícími logické myšlení žáků. V části hodin fyziky a přírodopisu byl vytvořen prostor pro samostatné učení. Žáci pracovali ve dvojicích, podle jasných pokynů učitele plnili úkoly stejné náročnosti, mohli spolupracovat a radit se. Učebnice byly využívány zřídka, většinou jako doplněk k výkladu učitele, pouze v části výuky přírodopisu pracovali žáci s textem aktivně, vyhledávali a třídili informace potřebné pro splnění úkolu.

Vstupní motivace zcela chyběla. Průběžně byli žáci motivováni aktualizací učiva, příklady z praxe a denního života. Učivo bylo procvičováno a upevňováno ve vzájemných souvislostech

a mezipředmětových vztazích. Ve všech hodinách navazovalo nové učivo na upevněné znalosti žáků ověřované individuálním nebo orientačním zkoušením. Při něm žáci většinou prokázali nejen znalosti požadované osnovami předmětu, ale i dovednosti je aplikovat v konkrétních situacích, aplikačních úlohách a demonstračních pokusech. Klasifikace znalostí žáků byla objektivní, ojediněle zdůvodněná. Chybělo hodnocení výkonu žáků, a to jak průběžné, tak v závěru hodin. Shrnutí prováděli sami učitelé, nebo z časových důvodů nebylo provedeno vůbec. Učitelé tak nezískali účinnou zpětnou vazbu o splnění cíle hodiny, ani o míře pochopení učiva jednotlivými žáky, neboť při výkladu i procvičování učiva spolupracovali pouze aktivnější z nich. Nebyla využita práce s chybou, případné nedostatky v řešení úloh korigovali většinou sami učitelé bez spoluúčasti žáků. K sebehodnocení ani hodnocení výkonu spolužáků žáci vedeni nebyli.

Ve všech hodinách se žáci chovali slušně, respektovali učitele, ti většinou vytvářeli ovzduší důvěry a pracovní pohody. V takových podmínkách se neostýchali žáci ptát, projevit vlastní názor a ti schopnější diskutovat. Rozvoji sociálních kompetencí žáků ani komunikativních dovedností není dosud věnována žádoucí pozornost. Úroveň verbální a neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá.

Organizace, metody a formy výuky, stejně jako motivace a hodnocení žáků, interakce a komunikace měly průměrnou úroveň.

Kvalita výuky fyziky a přírodopisu byla celkově průměrná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Kvalita a průběh výuky sledovaných předmětů měly vzhledem ke vzdělávacímu programu školy celkově průměrnou úroveň. Učební osnovy byly plněny po stránce obsahové, dílčí nedostatky byly zjištěny v přírodopisu v rozvíjení praktických dovedností žáků formou laboratorních prací.

Pro hodnocení výsledků výuky nebyly využity standardizované evaluační nástroje. Hodnocení úrovně vědomostí, dovedností a sociálních kompetencí žáků vychází z hospitací ČŠI ve sledovaných předmětech. Pokud učitelé ověřovali znalosti a dovednosti žáků, prokázali žáci většinou znalosti požadované osnovami předmětu, uměli poznatky aplikovat v praktických situacích. I když byli v některých hodinách vyzýváni k vyvozování závěrů, nedokázali je formulovat bez pomoci učitele. Možnosti vyslovit vlastní názor využívali pouze aktivnější a schopnější žáci. V průběhu inspekce se žáci chovali slušně a kultivovaně. O výuku projevovali zájem v těch hodinách, v nichž měli prostor pro seberealizaci. Tradiční výuka založená na frontálních metodách a formách práce jen v malé míře umožňovala rozvíjení sociálních kompetencí žáků, pouze v části hodin měli žáci možnost spolupráce a vzájemné pomoci při práci ve dvojicích.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

V Konceptci Základní školy Střelice 2000 až 2005 ředitel vedle obecných trvalých koncepčních úkolů věnuje pozornost materiálním podmínkám, personálním otázkám a řízení školy, spolupráci s rodiči a obcí. Konstatuje v ní spíše daný stav, méně si všímá výhledů do budoucna. Některé záměry se podařilo realizovat, např. zapojení rodičů do vedení kroužků. Koncepční záměry školy jsou konkretizovány ve stručném a rámcovém Plánu práce ZŠ Střelice na rok 2001-2002. Obsahuje hlavní úkoly v tomto školním roce, většinou s uvedením přesných termínů a jednotlivých pracovníků zodpovídajících za konkrétní úkol, plán jednání pedagogické rady a třídních schůzek. Úkoly v oblasti výchovně-vzdělávací jsou pojaty příliš obecně, bez uvedení konkretizace, jakým způsobem a jakými prostředky stanovené cíle naplnit. Podrobné plány činnosti školy jsou vypracovávány každý měsíc. Poskytují aktuální organizační pokyny a informace. Plán kontrolní činnosti je podrobně rozpracován na jednotlivé měsíce v dokumentu Úkoly a kontrolní činnost ředitele ZŠ Střelice ve školním roce 2001-2002. Zaměřuje se na všechny oblasti činnosti školy.

Ve škole se vyučuje v souladu s Rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 242/99 podle vzdělávacího programu Základní škola č.j. 16 47/96-2. Výuka však neprobíhá podle chváleného učebního plánu: v tomto školním roce není v 7. - 9. ročníku vyučován povinný předmět pracovní činnosti. Není tak dodržena minimální hodinová dotace a nutnost vyučovat tento předmět v každém ročníku. Škola žákům nabízí výuku nepovinného předmětu náboženství a práci v zájmových kroužcích, na jejichž vedení se podílejí pedagogové školy i rodiče.

Celkově má plánování průměrnou úroveň.

Organizování

Činnost školy se řídí organizačním řádem, který velmi stručně a rámcově vymezuje kompetence zaměstnanců s odkazem na další právní normy. Je doplněn přehledným organizačním schématem. Organizační normu vzhledem k žákům představuje Školní řád, který byl předepsaným způsobem schválen a projednán na pedagogické radě. Prostřednictvím třídních učitelů s ním byli seznámeni žáci. Je orientován směrem k žákům i pedagogickým pracovníkům v souladu s platnou právní normou. Není strukturován tak, aby z něj jednoznačně vyplývaly povinnosti žáků a povinnosti učitelů, vzhledem k věku žáků je méně srozumitelný. Chybí v něm ustanovení týkající se sociálně-patologických jevů a výchovných opatření v případě porušení stanovených pravidel chování. Práva žáků nejsou v řádu zakotvena.

Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada, která se zabývá převážně organizačními záležitostmi, čtyřikrát ročně vyhodnocuje absenci, chování a prospěch žáků, uděluje výchovná opatření. Na jednáních pedagogické rady se učitelé zabývají problematikou šikany, jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení. Ze zápisů z jednání nevyplývají usnesení, hledání příčin záškoláctví či neprospěchu žáků, ani jaká opatření jsou přijata k nápravě.

Rozvrh hodin není sestaven v souladu s právní normou tím, že v něm není zařazena dvacetiminutová přestávka a některé desetiminutové přestávky jsou kráceny. Zohledňuje spíše dopravní obslužnost než psychohygienické zásady.

Povinná dokumentace je vedena v souladu s právní normou. Ve vedení třídních výkazů

a katalogových listů byly zjištěny opakující se méně závažné i závažné administrativní nedostatky. Některé byly odstraněny v průběhu inspekce. Ochrana osobních údajů pracovníků a žáků je zabezpečena. Informační systém zajišťuje přenos informací vně i uvnitř školy. Pedagogický sbor je informován prostřednictvím plánů a pokynů na nástěnce ve sborovně. Aktuální problémy jsou řešeny operativně osobně. Rodiče jsou informováni o prospěchu a chování žáků prostřednictvím žákovských knížek, na třídních schůzkách a v případech hodných zřetele osobním jednáním. Škola je otevřena veřejnosti, k prezentaci využívá místního tisku. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 obsahově odpovídá požadavkům stanovených příslušnou právní normou. V závěru velmi stručné a v obecné rovině formulované hodnocení nemůže škole sloužit jako dostatečný zdroj sebehodnocení.

Celkově je organizování školy průměrné.

Vedení a motivování pracovníků

Operativní řízení nenavazuje na plánování a kontrolní mechanismy. Ředitel stanovuje úkoly svým podřízeným a vyžaduje jejich plnění. V dostatečné míře je využívána odborná a pedagogická způsobilost vyučujících, pedagogičtí pracovníci jsou zapojeni do dalšího vzdělávání učitelů. To je zaměřeno na zvyšování odbornosti, v malé míře na efektivní metody práce v návaznosti na nové trendy ve výchovně-vzdělávací činnosti. Metodické sdružení a předmětové komise jsou ustanoveny. Ze zápisů jejich jednání vyplývá, že se zabývají jen organizačními záležitostmi jednotlivých předmětů, málo metodickou stránkou výuky. Ředitel školy nekoordinuje jejich činnost a nevyužívá ji k vyhodnocování úrovně výchovně-vzdělávací činnosti. Tvořivost a iniciativa pracovníků jsou využívány v organizování zájmových a mimoškolních aktivit. Pomoc začínajícím učitelům je zajištěna, ale zatím není dostatečně účinná v oblasti metodické. Systém hmotného a morálního stimulování pracovníků je dostatečně naplňován. Kritéria pro hodnocení pracovníků jsou zpracována v obecné rovině a jsou pedagogickým pracovníkům známa. Sebehodnocení školy je realizováno ve výroční zprávě školy.

Vedení a motivování pracovníků je hodnoceno jako průměrné.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní a hospitační činnost ředitele a zástupkyně probíhá na základě plánu, který je rozpracován a zahrnuje většinu oblastí činnosti školy. I když o kontrole práce správních zaměstnanců nejsou písemné záznamy, je zajištěna na velmi dobré úrovni a ředitel má o této činnosti přehled. Kontrola výchovně-vzdělávací práce je realizována především prostřednictvím hospitační činnosti ředitele a zástupkyně. Četnost hospitací z hlediska potřeby kontroly úrovně vzdělávací práce na škole a z hlediska objektivního hodnocení kvality práce jednotlivých pedagogických pracovníků je v tomto školním roce prozatím nízká. Hospitační záznamy mají spíše popisný charakter, neobsahují úkoly a opatření pro zkvalitňování práce učitelů a hodnocení a závěry jsou velmi obecné. Využití poznatků pro pozitivní ovlivňování další práce školy není ze zápisů z pedagogických rad ani z jiných materiálů zřejmé. Systém a kvalita hospitační činnosti neposkytují dostatečný obraz o práci jednotlivých učitelů. Méně účinná je rovněž kontrola vedení pedagogické dokumentace. Kontrolu výsledků vzdělávání zajišťuje ředitel průběžným sledováním písemných prací z jednotlivých předmětů. Prospěch, chování a absence žáků jsou pravidelně vyhodnocovány na jednáních pedagogické rady.

Kontrolní mechanismy jsou vytvořeny, nejsou však ve všech oblastech činnosti školy účinné, mají celkově průměrnou úroveň.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání mají celkově průměrnou úroveň.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Výchovné poradenství a prevence sociálně-patologických jevů.

Výchovné poradenství zajišťuje prvním rokem učitelka bez vzdělání požadovaného právní normou. Dalším vzděláváním získala osvědčení pro výuku předmětu volba povolání. Činnost výchovného poradce vychází z ročního plánu práce. Ten je zaměřen především na profesní orientaci žáků, péči o žáky se specifickými poruchami učení, sledování šikany a dalších sociálně-patologických jevů. Výchovná poradkyně poskytuje poradenské služby v oblasti profesní orientace žáků nejen žákům, ale i rodičům, k tomuto účelu slouží i vývěska na chodbách školy. Pro žáky, kteří byli na základě doporučení PPP navrženi k integraci, jsou zpracovány individuální výukové plány, které dosud nejsou vyhodnocovány – škola tyto žáky nevykazuje jako integrované. Dyslektické kroužky pro žáky se specifickými poruchami učení nejsou zřízeny, ačkoliv v pedagogickém sboru pracují dva speciální pedagogové. Chybí dosud systematické vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti metod a forem práce se žáky vyžadujícími zvláštní péči. Ze zápisů z pedagogických rad vyplývá, že jsou tito žáci zohledňováni především v oblasti klasifikace, v hospitovaných hodinách nebyla diferencovaná výuka zaznamenána.

Problematikou sociálně-patologických jevů se škola zabývá, funkcí metodika prevence je pověřena učitelka, která spolupracuje s výchovnou poradkyní i ředitelem školy. Problematice šikany je věnována zvýšená pozornost, její projevy jsou ihned řešeny. Prostřednictvím anonymní ankety žákům zjišťuje ředitel klima třídy s ohledem na výskyt sociálně-patologických jevů. Dotazníky jsou výchovnou poradkyní vyhodnocovány a konzultovány s třídními a ostatními učiteli. Oblast prevence sociálně-patologických jevů není dosud pojata systémově, jak doporučuje Metodický pokyn MŠMT ČR čj. 14 514/2000-51. Minimální preventivní program je zpracován pro oblast prevence zneužívání návykových látek, neobsahuje prevenci dalších sociálně-patologických jevů (záškoláctví, xenofobie, rasismus, šikana atd.). Aktivita v oblasti prevence sociálně-patologických jevů se zaměřují především na zdravý životní styl a smysluplné využití volného času dětí. Zájmové útvary vedou nejen pedagogové, ale v rámci spolupráce i rodiče žáků. Preventivní aktivity zasahují do výuky některých předmětů, zejména občanské a rodinné výchovy, chemie a přírodopisu. Jednorázově jsou pořádány besedy a přednášky pro žáky zaměřené na protidrogovou prevenci, někteří žáci 8. ročníku jsou účastníky peer programu. Osvětová činnost pro žáky a jejich rodiče není dosud propracovaná, spočívá spíše v předání materiálů o dané problematice. Škola je vybavena odbornou literaturou a videoprogramy a dalšími publikacemi o dané problematice

I když vedení školy klade důraz na včasné řešení sociálně-patologických jevů a kvalitní výchovné poradenství, je dosud tato oblast pojata nesystémově, chybí systematické vzdělávání všech učitelů jak v oblasti práce se žáky s individuálními vzdělávacími potřebami, tak v oblasti prevence sociálně-patologických jevů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí ŠÚ Brno – venkov čj. 242/99 ze dne 22. 1. 1999, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 2. 1999
- Výkaz o základní škole V 3-01 podle stavu ke dni 30. 9. 2001
- Povinná dokumentace školy ve smyslu § 38 a) odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol, ve znění pozdějších předpisů
- Koncepce Základní školy Střelice 2000 až 2005
- Plán práce ZŠ Střelice na rok 2001/2002, měsíční plány práce
- Organizační řád Základní školy Střelice u Brna
- Rozpracované učební plány školy
- Školní řád platný ve šk. roce 2001/02
- Protokoly o opravných zkouškách šk. roku 2000/01
- Osobní dokumentace žáků, dokumentace žáků se specifickými poruchami učení, individuální výukové plány žáků navržených PPP k integraci
- Zápisy z pedagogických rad a podklady pro hodnocení žáků za šk. rok 2000/01 a první pololetí šk. roku 2001/02
- Zápisy z předmětových komisí, tematické plány hospitovaných předmětů
- Plán výchovného poradenství, podklady dokumentující práci výchovného poradce
- Minimální protidrogový program, vyhodnocení minimálního preventivního programu za šk. rok 2001/02
- Seznam zájmových útvarů na ZŠ Střelice ve šk. roce 2001-2002
- Přehled o docházce v zájmových útvarech a kroužcích šk. roku 2001/02
- Úkoly a kontrolní činnost ředitele ZŠ Střelice ve šk. roce 2001-2002
- Hospitační záznamy vedení školy
- Personální dokumentace pedagogů (doklady o vzdělání)
- Další vzdělávání pedagogických pracovníků ve šk. roce 2001-2002 na ZŠ Střelice
- Vnitřní platový řád ZŠ Střelice
- Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2000/2001

ZÁVĚR

Oblast plánování a přípravy výuky je na obou stupních hodnocena jako velmi dobrá. Materiální, prostorové a psychohygienické podmínky výuky jsou průměrné, stejně jako způsob organizace výuky, hodnocení a motivace žáků, komunikace a interakce. Ve většině sledovaných hodin na obou stupních převládaly tradiční frontální metody a formy práce s převažující činností učitelů. Rezervy jsou v rozvíjení komunikativních dovedností žáků. Celkově byly výsledky a průběh vzdělávání vzhledem k realizovanému vzdělávacímu programu posouzeny jako průměrné na obou stupních ZŠ.

Plánování, organizování školy, vedení a motivování pracovníků i kontrolní mechanismy mají průměrnou úroveň.

Podmínky vzdělávání vykazují pozitiva i negativa, jsou celkově průměrné.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PhDr. Charlotta Grenarová	Charlotta Grenarová v. r.
Členové týmu	RNDr. Marie Machálková	Marie Machálková v. r.
	PaedDr. Danuše Pytlová	Danuše Pytlová v. r.
	Mgr. Zdeňka Vladíková	Zdeňka Vladíková v. r.

V Brně dne 21. ledna 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 22. ledna 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Vladimír Urbanec

Vladimír Urbanec v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Jihomoravského kraje, RNDr. Šifalda	2002-02-06	57/02
Zřizovatel: Obec Střelice	2002-02-06	59/02
Okresní úřad Brno – venkov, Mgr. Trnavský	2002-02-06	58/02

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány